

גליון

361

פרשת ויגש תשפ"א

כעת הבין הלווה, שלא הפקדת הצ'ק ע"י בעל הגמ"ח היא זו שגרמה את חסימת האשראי ואת העיכוב בתחנת הדלק, אלא רצונו של הקב"ה להעניק לו 50 אלף דולר היא זו שגרמה לחסימת האשראי...

סיפור נוסף מפי רבי אלימלך שליט"א: ראש ישיבה מארץ ישראל, ששיבתו נקלעה לקשיים כספיים, נסע בעצת רבותיו לארצות הברית להתדפק על דלתות נדיבים ולבקש מהם לתמוך בישיבה. לא קלה היתה עבורו הנסיעה. היתה זו גלות של ממש, ארץ זרה ומנוכרת, וגעגועיו למשפחתו ולתלמידיו גברו, בעיקר מפני שההצלחה בגיוס הכספים לא האירה לו פנים, בלשון המעטה.

ערב אחד עלה על מונית בדרכו לבית אחד הגבירים, וציפיה ותקווה גדולה היתה לו מהפגישה עם גביר זה. באמצע דרך מהירה החליט הנהג הגוי כי נסיעה זו אינה מתאימה לו ופקד עליו לצאת מהמונית. כל תחנוניו של ראש הישיבה שאינו מכיר כלל את המקום, ושלפחות יסיע אותו למקום ישוב ולא יזרוק אותו כך באמצע שום מקום, לא הועילו. הנהג התעקש ואף איים באיומים לא נעימים שירד בזריזות מהמונית. קשה לתאר את הרגשתו של ראש הישיבה. עומד לבד באמצע כביש מהיר, אף קרן אור קלה לא היתה מסביבו שתשים אליו את מבטו ותקוותו.

ברגעים הקשים הללו נזכר במשפחתו שהוא כה מצפה כבר לפגוש, תמונות מהווי הישיבה עברו במוחו והגבירו את געגועיו ורצונו כבר לשוב לביתו ולישיבתו. ופתאום הוא רואה מרחוק שלט שמודיע כי בית הקברות העירוני נמצא בסמוך. הוא התקרב לבית הקברות בתקווה שאולי שם ימצא מישהו שיוכל לעזור לו. כשהגיע לשם נקלע להלוויה עם מעט מאוד משתתפים, ומפני כבוד המת נשאר שם עד תום ההלוויה.

בתום הקבורה ניגש אחד האנשים לכל משתתפי ההלוויה וביקש מהם להזדהות בפניו וגם ביקש את מספר הטלפון שלהם. הוא לא הבין מה פשר הבקשה המוזרה, אבל הוא מסר לו את הפרטים. 'מה יש לי להפסיד?', הרהר.

לאחר שחזר אל העיר, בתחושת צער, כאב ואכזבה על הפגישה עם הגביר שהוחמצה, נשמע צלצול ממכשיר הטלפון שלו, מעברו השני של הקו היה זה אותו אדם שרשם את שמו ופרטיו בבית הקברות: "המנוחה שהשתתפת בהלווייתה", אמר לו האיש, "כתבה בצוואתה

וְעַתָּה לֹא אַתֶּם שְׂלַחְתֶּם אֹתִי הַנָּה פִּי הָאֲלֹהִים (מה, זז)

יוסף נותן לאחיו שיעור באמונה והשגחה פרטית. ראשית הוא מדגיש, שלמרות שבעיני בשר נראה שהם שלחו אותו למצרים, אבל המבט האמיתי הוא שהקב"ה שלחו למצרים. ולא רק זאת, אלא שזה שנשלח למצרים לא היה רע כמו שהיה נראה בתחילה, כי מה שהתברר לבסוף הוא - ש'הכל היה לטובה'.

סיפורי השגחה רבים חווה כל אדם על בשרו בכל עת. אלו אשר ישימו על לבם יראו את יד ה' המכוונת את מעשינו בכל צעד ושעל. אך ישנם סיפורים שההשגחה הפרטית בהם ניכרת לעין כל, ומאורעות אשר בתחילתם נראו כגזירות קשות, הפכו במהרה לבשורות משמחות.

* * *

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: '50 אלף דולר' סכום רב זה לווה אדם מבעל גמ"ח. הם סיכמו שהוא יפרע לו את הסכום בתשלומים במזומן מדי חודש בחודשו, וכעירבון הפקיד צ'קים כמספר חודשי הפירעון. בעל הגמ"ח לא היה אמור לפרוע את הצ'קים אלא אם כן יתעכב הלווה מלשלם את התשלום החודשי במזומן. אלא שחודש אחד שכח בעל הגמ"ח מסיכום זה והפקיד את הצ'ק. מצב חשבון הבנק של הלווה, שגם כך היה בכי רע, החמיר עוד יותר בעקבות פדיון הצ'ק והוא נחסם לאשראי...

באותה תקופה בליבה של נסיעה ארוכה הוצרך הלווה למלא דלק ברכבו, אך כשהגיע לתחת הדלק נזכר כי כרטיס האשראי שלו חסום באשמתו של בעל הגמ"ח. 'מה אעשה?', הרהר הלווה, 'אצטרך לבלות כאן את כל הלילה עד שיאיר הבוקר ואמצא עצה להיחלץ מכאן...?!'

בצר לו משמש בכל כיסו ובכל התאים במכונית, עד שבסייעתא דשמיא קיבץ מכאן ומשם עשרים ושלושה דולר. בעשרים מהם מילא את מיכל הדקל שלו, ובשלושה הנותרים שכנע אותו המתדלק כי יקנה כרטיס לוטו. הוא קיבל את הצעתו למרות שלא היה רגיל בזאת. וראה זה פלא... כרטיסו זכה ב' 50 אלף דולר', מלוא הסכום שלוה מהגמ"ח...

לחלק את ממונה לכל מי שישתתף בהלווייתה, היכן אוכל לפגוש אותך כדי להעביר לך את ההמחאה...?"

ההמחאה הגדולה שקיבל שימחה אותו מאוד והאירה את מצב־רוחו, אך יותר מכל היא חידדה בפני ראש הישיבה את הידיעה ש'כל מה שה' עושה הכל לטובה', ולא לחינם הוא זרק אותו ליד בית הקברות, ולמרות שזו הייתה נראית גזירה בהחלט לא נעימה - אך טוב יצא ממנה...

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא'-הרב ישראל ליוש]

וְאֵת יְהוּדָה עֲלֹזוּ כְּפָנָיו... כְּהוֹרֵת כְּפָנָיו

גְּעֻלָּה (מו, כוז)

להורות לפניו - לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה (רש"י)

אמר רבי חמא ברבי חנינא: מימיהן של אבותינו לא פרשה ישיבה מהם, היו במצרים ישיבה עמהם... יעקב אבינו זקן ויושב בישיבה היה... (יומא כח:)

לכל מקום שגלו אבותינו הק' דאגו שתהיה להם שם ישיבה. וכ'מעשה אבות סימן לבנים', כך גם נהג העם היהודי לאורך הדורות שבכל מקומות הגלות הוקמו ישיבות ובתי מדרשות כדי שיוכלו לעסוק בתורה - משוש חיינו ואורך ימינו. ואין לתאר ולשער עד כמה עצומה היא השפעת בתי המדרש הללו על חיי היהודי ועל דבקותו בתורת האלוקים.

* * *

היה זה בחודש אלול תש"ב, בעיצומה של מלחמת העולם השנייה. בוילנא של אותם ימים שלט הקומיסר הנאצי וולף ימ"ש, אשר פיקד על העיר ופרבריה, ונחשב למושל המחוז אשר על פיו ישק דבר. ברשעותו הרבה, הורה הקומיסר לאסור באיסור מוחלט התכנסות יהודים בבתי כנסת ובמקומות ציבוריים, בתואנה שההתכנסויות הללו מעבירות מחלות ומדבקות בנגיפים קשים.

הימים של שנת תש"ג עברו על יהודי וילנא בחרדה מהולה באיום קיומי. מתי מעט העזו להתכנס לתפילות, חלק מהיהודים רק 'הגיוחו' לחלקים מהן, חוששים לקחת סיכון. אולם לאחר חודש תשרי החליט הקומיסר להכביד את עולו, והורה לתלות מודעות האוסרות על כינוסי יהודים בכל רחבי העיר, זאת לצד נעילת בתי הכנסת במנעולים חתומים בחותמת משטרתית עשוית שעווה, כדי שיהיה ניתן לעקוב אם המנעול נפתח.

רוב היהודים הרימו ידיים, בצער רב ובליט ברירה. הסכנה היתה גדולה, הקומיסר הנאצי 'נודע בשערים' ברשעותו ובאכזריותו, ומה עוד שהמשטרה הסתייעה ביהודים מקומיים שהלשינו וסייעו לשוטרים במזימתם, רח"ל. אולם

קבוצה אחת של יהודים, רוח אחרת היתה עימם. 'הדף היומי', נשמת אפם, הרי חייבים להמשיך בלימוד שכל סודו הוא העקביות!

היה זה ביום ראשון, ז' בחשון תש"ג, הוא יום ההילולא התשיעי של המהר"ם שפירא זצ"ל, מייסד ומחולל רעיון 'הדף היומי'. בפאתי הגטו התכנסה יחדיו קבוצה של יהודים אמיצי לב וגיבורי רוח, שהחליטו כי ביום הכל כך משמעותי הזה, יום השנה לפטירת הגהה רעיון 'הדף היומי', לפחות ביום הזה יש לקיים את השיעור כסדרו. אם בכל יום הם לומדים במחבוא, הרי שביום הזה יתאחדו יחדיו ללמוד את 'הדף היומי', להמשיך בעקביות בלימוד זה.

הם החליטו להתכנס יחדיו בבית הכנסת 'יוגיכעס קלויז', כשבכוונתם ללמוד את הדף - הלא הוא דף ק"ג במסכת בבא מציעא, לסיים את פרק 'השואל את הפרה', ולהתחיל את פרק 'המקבל', כשלאחר השיעור יאמרו 'קדיש' לעילוי נשמתו של המהר"ם שפירא, שכידוע לא הותיר אחריו ילדים, והתבטא כי 'הדף היומי' הוא אחד מבניו...

לפתע נשמעה חבטה עזה על הדלת - - - אל תוך בית הכנסת שעה פלוגה גדולה, מצוידת במקלות גומי ובאלות. הם החלו להכות את משתתפי השיעור, ורובם ככולם נמלטו על נפשם, נפוצו לכל עבר. רק 15 יהודים אמיצים במיוחד המשיכו בלימוד הדף היומי תוך מסירות נפש של ממש, כשהם סופגים מכות באופן רציף, והם מוסיפים לשבת במקומם וללמוד את הדף, להשלים את המשימה היומית...

לבסוף גברה יד זדים, והם הצליחו לפזר את הלומדים בכוח, אולם את רוחם לא הצליחו הנאצים ימ"ש להכריע: גם בעומק האופל ובשעת הסכנה, אותם יהודים אמיצים נלחמו על לימוד הדף היומי, לא ויתרו על העקביות בשום אופן ולנוכח כל איום!

המעשה כולו מתואר בהרחבה בספר 'בקדושה ובגבורה', יומנים משנות המלחמה שנכתבו בידי הרב יהושע אייבשיץ, ושם מוזכרים שמות היהודים האמיצים, לוחמי 'הדף היומי', אשר בהמשך המלחמה מסרו נפשם על קידוש ה', ויהיו הדברים לעילוי נשמתם. ואלו הם: ר' יעקב זוין, ר' יוס'ל ביאליסטוקער, ר' ניסן יפה, ר' משה וינברג, ר' אברהם אליעזר קויאט, ר' חיים סמיאטיצקי, ר' זליג קלמנוביץ, והרבנים לנדוי, בורקה, לעוו, קוזלובסקי, אפשטיין, יעקובזון, רובם מחסידי סלונים, ה' יקום דמם. אלו הם גיבורי הרוח לוחמי 'הדף היומי', אשר הוסיפו ללמוד את הדף גם בעודם סופגים מהלומות והם ממשיכים לעסוק בלימוד התורה בפנים מאירות.

* * *

רחוב סוקולוב בבני ברק, בית הכנסת 'כתב סופר'. מדי ערב, כמה דקות לפני השעה תשע מתכנסת במקום קבוצה של תלמידי חכמים וקובעי עתים, לשיעור 'הדף היומי' אותו

מוסר הגאון רבי **ניסן גולדברג** שליט"א, ר"מ בישיבת 'אור ישראל'. השיעור נמסר כשעה, כאשר כל המשתתפים שמים אוזנם כאפרכסת, מתנתקים מההמולה הנושבת בחוצות, מתעלים מעל החורף הסוער או הקיץ המהביל, ושוקעים אל תוך דף הגמרא האהוב, מתחברים לדף היומי. אחד המשתתפים הוותיקים בשיעור, הוא ר' יצחק חמוי הי"ו, אשר משתתף בשיעור בקביעות ובמסירות מדי יום ביומו.

היה זה לפני שנים ספורות. ר' יצחק התנדב לפקח על עבודות הריסה ובניה במבנה חינוכי בעיר, ונהג הטרקטור לא שם לב למיקום המדויק בו הוא עומד, ו'השליך' קיר גבוה היישר על ר' יצחק. בניסי ניסים הצליחו כוחות ההצלה לחלצו מבין ההריסות, והוא הובהל לבית החולים במצב קשה. במשך כחצי שנה היה ר' יצחק מאושפז בבית החולים, מנותח שוב ושוב, כשהרופאים מנסים לאחות את השברים ולהשיב את גופו למצב תקין ככל האפשר. הוא חווה ייסורים קשים ונוראים אשר אי אפשר לתארם, והתחזק באמונה ובביטחון 'כי את אשר יאהב ה' יוכיח'. לאחר כמחצית השנה של שהות רצופה בבית החולים השתחרר לביתו, כשרגלו האחת משותקת, ורגלו השניה בקושי יכולה לנוע עקב כאבים עזים, והוא נדרש לשוב ולהתייצב לביקורות, ניתוחים וטיפול פיזיותרפיה.

מיד עם הגעתו לביתו, הדבר היחיד שהיה ברור לו הוא שהוא חוזר לשיעור ה'דף היומי'. הניתוק בן מחצית השנה מהשיעור - היה עבורו קשה מספיק, לבטח יותר קשה מהמאמץ הכביר שהוא נדרש אליו כדי להגיע לשיעור החל מעכשיו. אם בעבר היה עליו לקום מהכסא, לרוץ במדרגות ולהגיע לשיעור תוך דקות - הרי שעכשיו הוא נכה וחצי משותק, וההשתתפות בשיעור דורשת ממנו מאמץ איתנים, זמן ממושך, וגם כאבים לא פשוטים...

אולם לא איש כר' יצחק יאמר נואש. מדי ערב התאזר בגבורה, ובשעת ערב מוקדמת החל להתארגן ליציאה. הירידה במדרגות מביתו, הדרך לבית הכנסת, ההגעה עד למקום השיעור. כל שלב לקח זמן ומאמץ רב, ור' יצחק היה מוכן לכל המאמץ הזה - ובלבד שיוכל להשתתף בשיעור!.

חבריו של ר' יצחק קיבלו את פניו בהערכה מהולה בהפתעה. היטב ידעו את העובר עליו, חלקם אף ביקרו אותו בבית החולים, והיטב הבינו כי מדובר עבורו במאמץ עילאי - כמעט על אנושי - לצאת מהבית ולבוא לשיעור. מכאן נבעה ההפתעה שלהם למראה הופעתו, ומכאן גם ההערכה הרבה שרחשו לו - על מסירות הנפש שהובילה אותו לשוב לשיעור, למרות מצבו הרפואי והרגליים שאינן מתפקדות...

במשך חודש ימים התמיד ר' יצחק בהגעתו לשיעור, וביום ה-31 הופתעו שכניו להתעורר לקול צעקות רמות, שנשמעו מכיוון ביתה של משפחת חמוי. הם ידעו כי מצבו הרפואי של האב אינו מהמשופרים ולפיכך נבהלו, אלא שאז נדהמו לגלות: הצעקות היו קריאות שמחה, שבני המשפחה פשוט

לא הצליחו לכלוא בליבם. בניגוד לכל הסיכויים, למרות תחזיות הרופאים הפסימיות, בחלוף שבעה חודשים מאירוע הנפילה ההוא - ר' יצחק חש דם זורם באצבעות רגליו, הוא הצליח להניע אותן כאחד האדם...

בני המשפחה הופתעו, השכנים לא האמינו למראה עיניהם, וגם הרופאים שקיבלו אותו בשעת בוקר העניקו לו את הכינוי 'נס רפואי מהלך'. 'לא היה לזה כל סיכוי, אין לזה הסבר!' - הסביר הפרופסור הבכיר במחלקה האורטופדית, 'הרי רגלו היתה משותקת, בכלל לא זרם דם בעורקים. איך פתאום בשעת לילה החל הדם לזרום בעורקים שכמעט יבשו? כיצד קרה הדבר שתוך כדי שינה האיש כמעט הבריא לחלוטין?!' - תמה הפרופסור בקול, והכניס את ר' יצחק לסדרת בדיקות מקיפות... אך גם בסוף סידרת הבדיקות, התברר שפשוט קרה כאן נס, נס פלאי של ממש. רק ביום האתמול רגל אחת היתה משותקת לחלוטין והרגל השניה היתה מיוסרת וכאובה, ולפתע פתאום הרגליים שבו לתפקד. עוד ניתוח אחד או שניים - ור' יצחק יוכל לשוב ולהלך כאחד האדם!.

הם מיהרו לקבוע לו תור לניתוח, ובלילה שלפניו ביקש ר' יצחק מחברי השיעור להתפלל למענו. ויהי בבוקר, בבואו לבית החולים לקראת הניתוח, לפתע פתאום התבלבלו הרופאים, פשוט הסתחררו מתוצאות הצילומים שנגלו לעיניהם. התברר כי הניתוח פשוט מיותר, ר' יצחק מהלך כצעיר ובריא, רגליו נשמעות לו בקלילות!.

את מה שהרופאים הגדירו 'נס רפואי מהלך', ר' יצחק מגדיר 'נס של הדף היומי'. הנה כי כן, חודש בדיוק לאחר שובו לשיעור היומי הקבוע בדף היומי - בעיותיו הרפואיות החלו לחלוף כבאורח פלא, ובתוך תקופה קצרה הן פשוט נעלמו, והוא חזר לאיתנו כמימים ימימה!.

את סיפורו של ר' יצחק ניתן לקרוא בספר 'עלינו לשבח', וללמדנו בא: קביעות עיתים לתורה לא רק שהיא מתנה יקרה שכל אחד מאתנו זכאי להעניק לעצמו כחוויה רוחנית יומית קסומה ונעלית, אלא היא גם מפתח פלא לזכות בישועה נכספת, כי התורה כוללת את כל הטובות שבעולם. וככל שמתחברים לתורה ביתר שאת, כך זוכים שהלימוד היומי פותח לנו שער ומרעיף עלינו שפע של ישועות.

[מתוך 'פניני פרשת השבוע']

* * *

מגיד המישרים רבי **ברוך רוזנבלום** שליט"א מספר: היה זה באותה תקופה נוראה ברוסיה, בזמנו של השלטון הקומוניסטי שראה בישיבות ובלמוד התורה אקט חתרני ואנטי מהפכני ואסר עליו מכל וכל. לא יהודי אחד ולא שניים התמרדו בכל יכולתם נגד איסור זה על אף הסכנה החמורה, וכזה היה גם הגאון רבי **חיים זייצ'יק** צ"ל, מחשובי תלמידי נובהרדוק בימיו של הגאון רבי **אברהם יפהן** צ"ל, ואשר

מונה על-ידו לשמש כראש סניף הישיבה הנובהרדוקאית שנפתחה בעיר בוטשאטש שבגליציה. דא עקא שלא הרבה זמן לאחר מינויו נכבשה העיר בידי הרוסים עם כיבוש פולין בתחילת ימי מלחמת העולם השנייה. השלטון הקומוניסטי השליט מיד את התנהלותו המרושעת, ורבי חיים נאלץ להעביר את הישיבה לתנאי מחתרת. וכך, במקום ללמוד עם הבחורים בבית המדרש העירוני כפי שנהג עד אז, היה עליו לעבור ללימוד במרתף.

כדי שלא יהיו 'הפתעות' הוא העמיד בחורים שישמרו מבחוץ ויראו אם זר מתקרב. אותם בחורים החזיקו בידיהם מטאטאי רחוב ועשו את עצמם כאילו הם מנקים את רחובה של העיר. כשהיו מזהים שמתקרב למקום אדם זר או כלי רכב חשוד פצחו מיד בשירת 'עוצו עצה ותופר' וכל תלמידי הישיבה מיהרו להתפזר... הסדר זה החזיק מעמד תקופה מסוימת אלא שלאחר זמן אחד השכנים הבחין בנוהל המשונה ומיהר להלשין לנקו"ד, וסוכניו סגרו חרישית על המקום עד שתפסו את רבי חיים בעיצומו של שיעור כשהוא מרביץ תורה בצעירי הצאן.

הבחורים התפזרו לכל עבר, אבל רבי חיים שנלכד נשלח לגלות ב'סיביר'. בהגיעו לשם העמידו בפניו שתי אפשרויות: הראשונה הציעה לו לעבוד עבודת כפיים קשה במפעל טנקים, אבל שכרה שבצידה היה לעבוד במפעל מחומם היטב ולא להסתובב בישימון הקפוא שבחוץ. האופציה השנייה לעומת זאת הייתה לשאוב מים מבאר מרוחקת ולהביא אותם אל המחנה. מדובר היה בהיטלטלות של עשרות דקות לכל צד בקור הנורא שרק מחוז סיביר יכול להציע, ועל כך היה צריך לחזור מספר פעמים ביום.

רבי חיים בחר לשאוב מים. הוא אמנם היה מעדיף לשהות במקום מחומם, אבל עשה חשבון שאם יותר לו לצאת מן המחנה ולשאוב מים יוכל לשוטט בין הכפרים באזור ואז אולי ימצא שם בית יהודי. הוא כמה וצמא לספר יהודי, אך לכשעצמו לא היה עמו כלום. כך החל בשאיבת מים ובכל פעם היה מתגנב לשעה או שתיים של חיפושים בכפרים שסביבות מחנה העבודה כדי לראות אם ימצא בית יהודי.

לאחר חודשים של חיפושים מצא לבסוף בית שצורת מזוזה בפתחו. הוא מיהר לדפוק ובעלת הבית שראתה אותו נבהלה למראהו - שערו גדל פרא ושאיבת המים דלדלה את גופו פלאים. נראה היה כשולד מגודל שיער.

"איך בין א איד" [אני יהודי], אמר לה, והיא התרגשה ונענתה כנגדו שאף היא יהודייה ולא התיישרה דעתה עד שמיהרה להעניק לו חצי כיכר לחם.

"שמא יש לכם איזה שהוא ספר יהודי?", מיהר לשאול.

היא השיבה בחיוב אך הסבירה שאינה יכולה להעניק אותו: "הספרים של בעלי וניאלץ להמתין עד שישוב מעבודתו". רבי חיים חזר אפוא באחד הימים הבאים בשעה שבעל

הבית היה בבית, וזה הראה לו ברוב שמחה שיש לו כרך גמרא אחד שבו מסכתות נזיר ונדרים.

"אולי תוכל לתת לי את הכרך?", התחנן רבי חיים שגעגעויו לגמרא והתוספות לא ידעו מנוח. אבל בעל הבית סירב. כרך הגמרא הבודד היה ירושה מאביו והוא נאחז בו כבקמע. לבסוף הצליח רבי חיים להראות לו שבכרך ישנן שתי מסכתות ולשכנע אותו שיעניק לו אחת מהן, ואותו יהודי שלב חם פיעם בקרבו נענה והעניק לו את מסכת נדרים.

רבי חיים שב למחנה העבודה וכולו נרגש. לאחר חודשים של צמא רוחני קשה יש בידי גמרא. אלא שכעת התחדשה עליו צרה אחרת. יושבי המחנה היו כולם מכורים לעישון, ולפי שלא היו להם סיגריות של ממש היו מגלגלים כל נייר שהגיע תחת ידיהם עם מעט תערובת הטבק שהיתה ברשותם. על רבי חיים היה לשמור את הגמרא שלו מכל משמר, והוא החזיק אותה בצמוד לגופו בכל שעה ושעה שבה לא הגה בין דפיה. לימים סיפר שהיה בקי בכל תג ותג מאותיותיה של מסכת נדרים.

לילה אחד בעודו שוכב על משכבו והגמרא בחיקו, נזכר רבי חיים שליל שמחת תורה הוא. רגש עצום החל מציף אותו והוא לא עמד מולו. קם בשקט ממיטתו, הציב כסא במרכז הצריף והחל רוקד סביבו והגמרא בידו. שעה ארוכה רקד כך בהתלהבות בלי להבחין שבין יושבי הצריף יוקדות עליו מספר עיניים חורשות רע. אלו חששו ששכנם למחנה התבלעה עליו דעתו ובשום אופן לא היו נכונים לסבול את המצב הזה. החליטו אפוא להביא עליו את הקץ. באותם ימים עסקו בחטיבת עצים ביערות הסביבה. והנה קוראים לו שניים מהבריונים ומבקשים את עזרתו בגדיעתו של עץ עבה במיוחד. הוא לא הבין שהם זוממים להרע לו, אבל עד מהרה הפנים שטוב לא יצא מבקשתם. הם עמדו וניסרו את העץ, בעודם מבקשים ממנו להחזיקו בידי החשופות. "העץ נפל עליי", זעק אבל אלו ציוו עליו להחזיק חזק ולא להתלונן. ובעודו חושק את שפתיו נפל עליו העץ והכל חשך סביבו.

כשהתעורר כעבור מספר ימים גילה שהוא חבוש מכף רגל ועד ראש, אבל כלום לא היה אכפת לו, כי ברגע הבא הוא החל זועק בבהלה: "הגמרא שלי! היכן הגמרא שלי?". רק קולה המרגיע של אחת האחיות במחלקה הרגיע אותו. "אני יהודייה", אמרה לו וסיפרה שהטמינה היטב את הגמרא והיא בידיים טובות...

"מאז שהשתחררתי מן המחנה", סיפר רבי חיים לאחר שכבר עלה לארץ ישראל והקים בה עולה של תורה, "זכיתי לעוד הרבה חגי 'שמחת תורה' כשאני מוקף אוהבי ולומדי תורה, אבל את אותה שמחה והתרגשות שבה רקדנו רק אני והגמרא סביב הכסא בצריף הסובייטי, את אותם רגעים של 'חבוקה ודבוקה בך - בתורתך', לא אשכח לעולם...!".

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב מרדכי וינשטוק]